

РЕШЕНИЕ

№ 36584

гр. София, 06.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в
публично заседание на 23.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **8592** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. с чл.166, ал.2 ДОПК.

Образувано е по жалба от „Евробент“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление – [населено място],[жк], [улица], [жилищен адрес] представлявано заедно от управителите – С. Д. и К. А. чрез адв. С. У. с адрес за призовки и съобщения – [населено място], [улица] срещу Акт за установяване на публично държавно вземане /АУПДВ/ № Е –АУПДВ -13/23.06.2025 г., издаден от Заместник министъра на енергетиката К. Н..

Жалбоподателят излага доводи за незаконосъобразност на АУПДВ, поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Акцентираща се върху факта, че концесионни такси се дължат единствено при осъществяване на добив на подземни богатства. Посочва се, че жалбоподателят в качеството си на концесионер, въпреки наличие на сключен договор за концесия през 2018г. не е започнал добив на подземни богатства – бентонитови глини и зеолити, поради неприключила процедура по съгласуване промяна предназначението на поземлени имоти от Изпълнителна агенция по горите. Иска се отмяна на акта.

В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв. У., който поддържа жалбата по изложените в нея съображения, моли съдът да отмени оспореният АУПДВ. Претендират се разноски по представен списък. Представя писмени бележки.

Ответникът - зам. министъра на енергетиката, чрез процесуалния си представител – юрисконсулт З. оспорва жалбата, изразява становище за неоснователност на жалбата. Представя писмен отговор. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Съдът, след преценка на събраните в хода на административното и съдебното производство писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят е концесионер по договор от 03.05.2018г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл.2 ал.1 т.2 от Закона за подземните богатства –неметални полезни изкопаеми – индустриални минерали –бентонитови глини и зеолити, от находище „Р., участък 1 и участък 2“, разположено в землищата на [населено място] и [населено място], [община], област К., сключен с Министерски съвет, въз основа на Решение на МС на Република България № 92/26.01.2017 г. Срокът на договора е 35 години.

Съгласно чл.2 ал.3 от договора, същият влиза в сила от датата на предоставяне на банковата гаранция по чл.22 ал.2 от договора. Банковата гаранция е представена в МЕ на 10.05.2018г. с писмо вх.№ Е-26-Е-193/10.05.2018 г., поради което договорът за концесия е влязъл в сила от 10.05.2018г.

Съгласно чл.19 ал.1 от договора за предоставената концесия за добив концесионерът заплаща на концедента по ред, определен в договора годишно концесионно плащане, върху размерът, на което се дължи данък добавена стойност.

Съгласно чл. 19, ал. 1, т. 5 от договора минималният размер на концесионното плащане за всеки отчетен период (шестмесечие) от срока на концесията не може да бъде по-нисък от сумата, определена на база 30 на сто от предвидения средногодишен добив за срока на концесията - 33 000 тона/шестмесечие добити подземни богатства и предвидените стойности за единица добито подземно богатство по т. 4., както следва:

27 000 тона/шестмесечие добити бентонитови глини и

6 000 тона/шестмесечие добити зеолити.

Жалбоподателят не е извършвал добив на подземни богатства, тъй като условията за осъществяване на дейност върху концесионната площ съгласно чл.7 ал.1 и ал.2 от договора са следните да са приключили необходимите процедури за промяна предназначението на площта при условията и реда на действащото законодателство, както и да бъде одобрен и влязъл в сила подробен устройствен план, който включва концесионната площ и пътните връзки между обекта на концесията и местните и/или републикански пътища.

В тази връзка и на основание чл.75 ал.1 във връзка с чл.73 ал.1 т.1 от Закона за горите, „Евробент“ ЕООД е иницирал процедура и е депозирал искане за предварително съгласуване за промяна на предназначението на поземлените имоти, намиращи се в горски територии по отношение на част от концесионната площ адресирано до Изпълнителна агенция по горите /ИАГ/. От ИАГ не е издаден съответния акт. Към настоящия момент жалбоподателят е оспорил мълчалив отказ на Изпълнителна агенция по горите пред АССГ, за което е образувано адм.дело № 2992/2025 г. по описа на АССГ -82 състав.

Със Заповед № Е-РД-16-283/30.05.2025 г., издадена от Министъра на енергетиката са определени длъжностни лица от Дирекции „Природни ресурси, концесии и контрол“ и „Финанси, управление на собствеността, информационно и комуникационно обслужване“, които да извършат дейности по установяване на невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5, ал. 1, от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. (§ 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025). Наредено е определените длъжностни лица да изготвят проекти на актове за установяване на публично държавно вземане и да съставят актове за установяване на административни нарушения по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025, както и справки за неизпълнени от страна на концесионерите по предоставени концесии за добив подземни богатства задължения по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

На 20.06.2025г. е изпратено уведомление от гл. инспектор в отдел „Контрол“, Дирекция

„Природни ресурси, концесии и контрол“ в Министерство на енергетиката до жалбоподателя, че започва административно производство във връзка с установяване на незаплатени в срок задължения по § 5, ал. 1, ал.2 и ал.4 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 –първа тримесечна вноска за 2025 г./ лист 20 от делото/

На 23.06.2025 г. е издаден Акт за установяване на публично държавно вземане № Е –АУПДВ -13/23.06.2025 г., издаден от Заместник министъра на енергетиката К. Н. по отношение на „Евробент“ ЕООД, с който са установени непогасени ликвидни и изискуеми задължения към Министерството на енергетиката в общ размер на 26 028, 92 лева, от които главница в размер на 25 560 лева и законна лихва в размер на 468, 92 лева.

В хода на съдебното производство е приета административната преписка. Приети са писмени доказателства, представени от жалбоподателя – отчети на „Евробент“ ЕООД от 15.01.2025 г., 04.07.2024 г. и 10.07.2025 г., както и разпореждане по адм.дело № 2992/2025г. по описа на АССТ образувано по жалба на „Евробент“ ЕООД срещу мълчалив отказ на Изпълнителния директор на ИАГ.

Жалбата е процесуално допустима. АУПДВ е връчен на 31.07.2025 г. /лист 26 от делото/. Подадена е от лице, имащо правен интерес от оспорването и в законоустановения 14-дневен срок чрез ССЕВ /подадена на 12.08.2025 г –лист 15 от делото/ до компетентния да я разгледа съд.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

В съответствие с чл. 168 от АПК във връзка с чл. 142 от АПК, съдът проверява законосъобразността на оспорения акт към момента на издаването му на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане е издаден от компетентен орган. Съгласно § 5 ПЗР ал.6 и ал.7 от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. вноската по ал. 1 е публично държавно вземане, което подлежи на принудително изпълнение от публичен изпълнител по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. За невнесени в срок или неправилно определени вноски, включително тримесечните части, се издава акт по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Контролът по определянето и внасянето на вноската по ал. 1 се извършва от министъра на енергетиката.

На основание чл.26 ал.2 от Закона за администрацията и въз основа на издадена Заповед № Е-РД-16-281/23.05.2025 г. Министъра на енергетиката е оправомощил заместник –министъра на енергетиката К. Н. да издава по реда на чл.166 от ДОПК актове за публични държавни вземания за невнесени в срок или неправилно определени вноски по § 5 ПЗР ал.1от ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

Актът, предмет на обжалване е издаден именно от зам. министъра на енергетиката, надлежно оправомощен от министъра на енергетиката, на основание Закона за администрацията , поради което съдът прави извод, че акта е издаден от компетентен орган.

Обжалваният административен акт е обективизиран в писмена форма, като при издаването му не са спазени изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК. В акта не са посочени фактически основания за издаването му, такива не са посочени и справка –извлечение от счетоводните книги на МЕ, която е неразделна част от акта. Цитирани са правните основания за издаване на акта, както и размерът на дължимите според органа публични вземания.

Липсва посочване на фактите, относно начинът по който е формиран размерът на публичното вземане. Не става ясно административният орган, съобразил ли е факта, че жалбоподателят не е започнал добив на подземни богатства и по какъв начин, това обстоятелство се е отразило при определяне размерът на публичното вземане.

Едва след образуване на настоящото съдебно производство в придружителното писмо адресирано

до съда и в представения писмен отговор на ответника е посочена методиката за изчисляване на претендираният размер на публичното вземане, регламентирана в Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства.

Административният орган е допуснал и съществени нарушения на административнопроизводствените правила в нарушение на чл.35 от АПК, като не е изяснил всички факти и обстоятелства, относно причините да не бъде започнат реален добив на подземни богатства, което състояние е продължило от влизане в сила на договора до настоящия момент, както и по какъв начин липсата на дейност по добиване на полезни изкопаеми се отразява относно размерът и дължимостта на годишната вноска по § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г.

Според изрично посоченото в чл.7 ал.1 и ал.2 от договора за концесия условие за започване осъществяването на добив на подземни богатства е да бъдат приключени необходимите процедури за промяна на предназначението на концесионната площ при условията и реда на действащото законодателство, както и по отношение на концесионната площ да е одобрен и влязъл в сила подробен устройствен план, който включва концесионната площ и пътните връзки между обекта на концесията и местните и/или републиканските пътища.

Допуснатите съществени нарушения на административнопроизводствените правила са довели и до материална незаконосъобразност на акта и противоречие с целта на закона .

Съгласно § 5, ал. 1 - 4 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства (ЗПБ), по които към 31 декември концесионните договори са влезли в сила, заплащат годишна вноска за 2025 г. в размер равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024 г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси, когато такива са дължими за доставката. Годишната вноска за 2025 г. се заплаща на четири равни тримесечни части, както следва: за първо, второ и трето тримесечие на 2025 г. - в срок до края на месеца, следващ тримесечието, за което се отнасят, а за четвърто тримесечие на 2025 г. - в срок до 30 ноември 2025 г. Вноските се внасят в приход на държавния бюджет по сметка на Министерството на енергетиката, а за невнасянето им в срок се дължат лихви съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

На първо място, не е спорно, а и от доказателствата по делото се установява възникването и съществуването на валидно договорно правоотношение между страните по концесионен договор. Не е спорно, че концесионният договор е влязъл в сила.

Предоставянето на концесия за ползване на подземни богатства се урежда с императивни норми, които са наложителни с оглед обстоятелството, че подземните богатства са изключителна държавна собственост и ползването ѝ следва да бъде предоставено при ясни и отнапред определени стриктни правила. По тези причини и сключването на договори за предоставяне на концесия е уредено с императивни норми (аргумент от глава IV на Закона за подземните богатства), включително и нормите относно определяне на дължимото концесионно плащане, както и годишните вноски за 2025 г. съгласно § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. имат императивен характер.

Като се има предвид, че концесионното плащане представлява насрещната престация за даденото разрешение за ползване на обект на изключителна държавна собственост, не е възможно да се уговорят права и задължения относно концесионното плащане, както и относно предвидената годишна вноска за 2025 г., които да не съответстват на установеното в нормативната уредба, относно принципите и начините на определяне на плащанията.

Нормативната уредба относно определяне на концесионното плащане и годишната вноска за 2025

г., приложима в разглеждания случай, освен разпоредбите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., на Закона за подземните богатства и в частност чл. 61 от него, включва също и Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на закона за подземните богатства и издадената въз основа на нея методика. Тълкуването на нормите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., ЗПБ и на цитираната Наредба води до извода, че концесионното плащане представлява възнаграждение за добив на подземни богатства и се дължи когато и доколкото концесионерът реално осъществява такъв добив. Нормата на чл. 61, ал. 5 от ЗПБ, предвиждаща, че концесионното възнаграждение се дължи независимо от крайния финансов резултат на концесионера, която е възпроизведена и в чл. 6, ал. 1 от Наредбата, следва да се тълкува в смисъл, че при осъществен добив на подземни богатства концесионерът дължи заплащане на уговореното концесионно възнаграждение независимо от това дали реализира някакви приходи от добитото количество и независимо от изменения в пазарните цени на добитите подземни богатства. В контекста на изложеното и нормата на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. не може да се тълкува като задължаваща концесионера да плаща годишна вноска, независимо, че договора е валиден и действащ, когато реален добив на подземни богатства няма. Горният извод се основава на съвместното тълкуване на разпоредбите на § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г., чл. 1 - чл. 5 и чл. 7 от цитираната Наредба. Така § 5 ал.1 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. пряко обвързва годишната вноска за 2025 г. с добива, като изрично определя, че размерът на годишната вноска е равен на сбора от стойността на договореното годишно възнаграждение за 2024 г. за доставката по договор за добив на подземни богатства и всички други данъци и такси, когато такива са дължими за доставката. Т.е. годишната вноска следва да се определи въз основа на годишно възнаграждение за 2024 г. за доставките по договори за добив.

Посочената норма пряко си кореспондира и е в синхрон с чл. 1 и чл. 5 от Наредбата, които обвързват и концесионното възнаграждение с добива, а чл. 2 изрично го определя като цената, която концесионерът заплаща за предоставеното му право на експлоатация на подземни богатства чрез добив от съответното находище. Чл. 3 и чл. 4 от същата наредба обвързват определянето на възнаграждението от икономическата изгода, която концесионерът би получил от ползването на подземните богатства и това обуславяне на възнаграждението от икономическата изгода показва пряката му обвързаност от реален добив на подземни богатства.

Тези изводи не могат да се променят и поради факта, че жалбоподателят е представял отчети за дължимо концесионно възнаграждение. Във всички представени отчети е посочено, че добив не е реализиран.

В допълнение, чл. 7 предвижда заплащане на възнаграждението за добитите от концесионера подземни богатства за съответния период. Анализът на цитираните норми от § 5 ПЗР на ЗДБРБ за 2025 г. и от Наредбата показват еднозначно пряката обвързаност на задължението за годишна вноска за 2025 г. с реален добив на подземни богатства и водят до извод, че такава вноска не се дължи, когато добив не е осъществен по обективни причини. С оглед така установения смисъл на правните норми, уреждащи концесионната вноска за 2025 г, не може да се тълкува като въвеждаща задължение за концесионера да заплаща годишна вноска независимо, че реално осъществен добив няма, каквито твърдения въвежда процесуалния представител на ответника.

По делото е безспорно, че жалбоподателят не е започнал и не е осъществявал реален добив на подземни богатства по силата на договора за концесия и че това състояние е продължило през целия период от сключване на договора до настоящия момент. Съгласно действащото законодателство и според изричната воля на страните условие за започване и

осъществяване на добив на подземни богатства е наличието на посочените в чл.7 от договора предпоставки. Липсата им се явява обективна пречка за жалбоподателя да извършва такъв добив и съответно за него не възниква задължение да заплаща годишна вноска за 2025 г. От събраните доказателства не може да се направи обоснован извод, че жалбоподателят е попречил за настъпване на условието за започване на добив за подземни богатства. Тъкмо обратното, жалбоподателят е инициирал съответните административни процедури, като с оглед тяхното забавяне във времето е поискал съдействие от Министерство на енергетиката. Предприел е действия и е подал жалба пред компетентния съд, предвид липсата на надлежен отговор от Изпълнителна агенция по горите. Предвид това доводите в жалбата и писмените бележки на процесуалния представител на жалбоподателя са основателни.

Предвид всичко, изложено се налага извода, че оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане е незаконосъобразен и следва да бъде отменен.

При този изход на спора, разноски се дължат в полза на жалбоподателя, които са своевременно заявени и с в размер на 3550 лева, от които 50 лева внесена държавна такса и 3500 лева, договорено и заплатено в брой адвокатско възнаграждение, съгласно представен договор за правна защита и съдействие.

Така мотивиран и на основание чл.172 ал.2 пр.2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на „Евробент“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление – [населено място],[жк], [улица], [жилищен адрес] представлявано заедно от управителите – С. Д. и К. А. чрез адв. С. У. с адрес за призовки и съобщения – [населено място], [улица] срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № Е –АУПДВ -13/23.06.2025 г., издаден от Заместник министъра на енергетиката К. Н..

ОСЪЖДА Министерство на енергетиката да заплати на „Евробент“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление – [населено място],[жк], ул. “А. Г.” № 11, [жилищен адрес] представлявано заедно от управителите – С. Д. и К. А. сумата от 3550 лева /три хиляди петстотин и петдесет / лева разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: